

Europese Controlecampagne CASP2019 Slijmspeelgoed

Belgische resultaten 2019

© stock.adobe.com

Disclaimer

Dit rapport is het resultaat van de gezamenlijke markttoezichtactie CASP2019 rond producten die vallen onder de [Richtlijn over Algemene productveiligheid](#) (GPSD). De Europese Unie financierde de markttoezichtactie in het kader van het “Communautair actieprogramma op het gebied van het consumentenbeleid (2014-2020)”.

De inhoud van dit document geeft uitsluitend de standpunten weer van de auteur, die er voor verantwoordelijk is. Het mag niet worden beschouwd als een weergave van de standpunten van de Europese Commissie en/of van het Uitvoerend agentschap voor consumenten, gezondheid, landbouw en voeding of enig ander orgaan van de Europese Unie. De Europese Commissie en het Agentschap aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid voor het gebruik van de informatie uit het rapport.

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

  0800 120 33 (gratis nummer)

  FODEconomie

  @fodeconomie

  [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

  [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

  [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

  economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Regis Massant
Voorzitter a.i. van het Directiecomité
Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

Inhoud

1. Doel van de campagne.....	4
2. Wettelijke basis	5
3. Resultaten.....	6
3.1. De administratieve controle.....	6
3.2. Controle van de technische veiligheid	7
3.3. Correctieve maatregelen	8
4. Categorisering van slijmspeelgoed	9
5. Besluit.....	10

Lijst van grafieken

Grafiek 1. Resultaten van de controle op plastic speelgoed	6
Grafiek 2. Resultaten van de controle op de administratieve vereisten	7
Grafiek 3. Resultaten van de controle op de technische vereisten.....	7
Grafiek 4. Globale resultaten met de gevraagde maatregelen.....	9

Tabel

Tabel 1: Slijmproduct met ernstig risico waarvoor een Rapex-notificatie werd gemaakt	8
--	---

1. Doel van de campagne

De Europese campagne van slijmspeelgoed kadert in de *Coordinated Activities on the Safety of Products – CASP2019* - gecoördineerd door de externe consultant Ernst & Young. Ze startte in juni 2019. Het globaal doel van de CASP-initiatieven is bij te dragen aan de bescherming van de gezondheid en veiligheid van consumenten door een gecoördineerde aanpak van activiteiten van markttoezichthoudende autoriteiten.

27 lidstaten van de Europese Unie (EU) en 2 landen van de Europese Economische ruimte namen deel aan de campagne van slijmspeelgoed: België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, IJsland, Italië, Kroatië, Noorwegen, Portugal, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië, Verenigd Koninkrijk, Zweden.

Het CASP Slime 2019-project beoogde de organisatie van gecoördineerde test- en communicatieactiviteiten met betrekking tot de veiligheid van slijmspeelgoed in de EU en de landen van de Europese Economische Ruimte (EER). De campagne had als doel de veiligheid en de conformiteit van op de markt aangeboden slijmspeelgoed te controleren, en erover te waken dat niet-conform en/of gevaarlijk slijmspeelgoed van de markt worden gehaald.

Binnen de campagne werd aandacht besteed aan:

- de controle op de migratie van borium. Daarnaast werd ook aandacht besteed aan de administratieve vereisten, inclusief de technische documentatie;
- de juiste categorisering van het speelgoedmateriaal (volgens punt 12 van deel III Chemische eigenschappen van bijlage II van koninklijk besluit van 19 januari 2011 betreffende de veiligheid van speelgoed):
  - categorie I: droog, bros, poederachtig of flexibel speelgoedmateriaal, of
  - categorie II: vloeibaar of kleverig speelgoedmateriaal.

Volgende producten werden in de controlecampagne onderzocht: elk product dat op de markt is en geïdentificeerd wordt als slijmspeelgoed, plasticine of klei, inclusief kits om slijm te bereiden, of dat de consument het idee geeft om tot een van deze categorieën te behoren. Er werden stalen gekozen uit zowel categorie I als II. Dit wil zeggen dat stalen van zowel plasticine of klei als van slijm werden genomen. Alle producten die onderzocht werden in deze campagne worden in dit rapport "slijmproducten" genoemd, ongeacht hun categorie.

België bemonsterde 7 van de in totaal 199 geteste slijmproducten. Er werd zoveel mogelijk getracht om slijmspeelgoed uit het goedkoper segment te kiezen en dat bij voorkeur een vermoeden van niet conformiteit vertoont: bv. bevat overdreven veiligheidsvoorschriften (bv. dragen van handschoenen), melding van chemische gevaren (bv. gevaarlijk voor de voortplanting), niet-conforme markeringen, ... De speelgoedartikelen werden hoofdzakelijk in oktober 2019 bemonsterd bij distributeurs en fabrikanten/importeurs.

De testen werden uitgevoerd door het Zweeds laboratorium *RISE Research Institutes of Sweden* dat geaccrediteerd is voor de uitgevoerde testen in deze campagne.

2. Wettelijke basis

In België worden de specifieke voorwaarden en essentiële veiligheidseisen voor het op de markt brengen van speelgoed opgelegd door het [koninklijk besluit van 19 januari 2011](#) betreffende de veiligheid van speelgoed (KBS). Dit is de nationale omzetting van de [Europese richtlijn 2009/48/EG](#).

Voor de technische vereiste over de migratie van borium werd gebruik gemaakt van de norm EN 71-3:2013+A3:2018: Veiligheid van speelgoed – Deel 2: Migratie van elementen.

Volgens de norm EN 71-3:2013+A3:2018 valt slijm onder categorie II. Het toelichtend oriëntatiedocument over de richtlijn 2009/48/EG betreffende de veiligheid van speelgoed¹ bevat bovendien een flowchart die helpt bij het classificeren van speelgoedmateriaal. Toch bestaan er meningsverschillen bij de laboratoria en de marktdeelnemers over de categorisatie van slijmspeelgoed. Niet alle slijmproducten zouden onder categorie II maar ook onder categorie I kunnen vallen. Klei en plasticine vallen volgens de bovenstaande norm onder de categorie I. In de praktijk blijkt het niet altijd eenvoudig te zijn om manueel op een objectieve en onderbouwde manier de juiste categorie te bepalen van speelgoedmateriaal.

Tijdens de campagne werden daarom bijkomende technische eigenschappen van het geteste slijmspeelgoed gemeten, namelijk de dichtheid en de viscositeit. Er werd gezocht naar een verband tussen die beide eigenschappen en de categorieën I en II (die manueel door het laboratorium bepaald werd) zodat de categorie van een slijmproduct in de toekomst op een meer objectieve en technische manier bepaald kan worden.

Beide categorieën hebben een verschillende migratielimiet voor borium waarbij deze voor categorie II het laagst is:

- Categorie I: migratielimiet van 1.200 mg/kg;
- Categorie II: migratielimiet van 300 mg/kg.

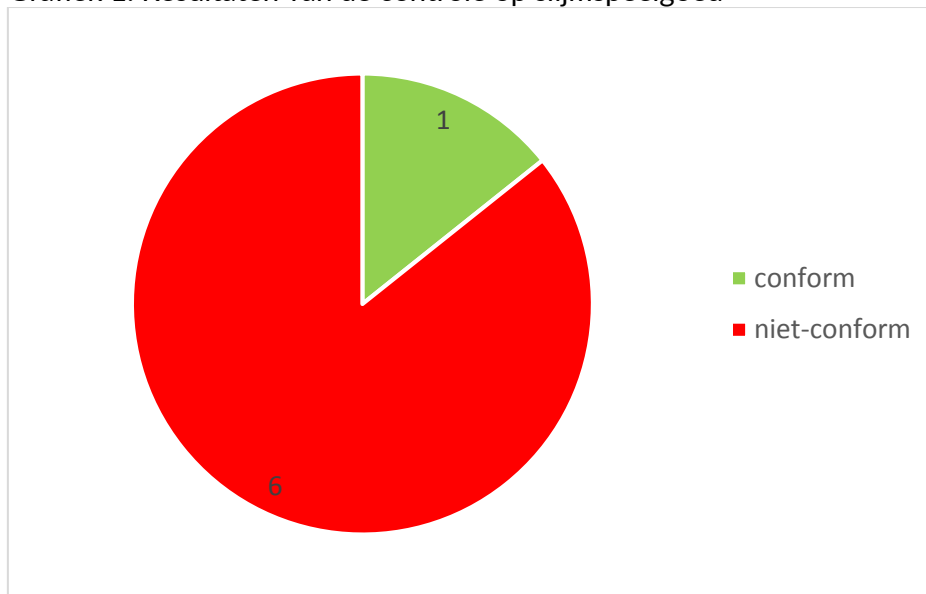
---

¹ het [toelichtend oriëntatiedocument](#) van de Europese Commissie.

3. Resultaten

In totaal werden, voor alle 29 deelnemende landen, 199 slijmspeelgoedartikelen bemonsterd. Voor België was 1 van de 7 gecontroleerde slijmproducten conform.

Grafiek 1. Resultaten van de controle op slijmspeelgoed

Bron: FOD Economie.

3.1. De administratieve controle

Naast de markeringen focuste de campagne zich op bepaalde onderdelen van de technische documentatie, namelijk:

- een uitvoerige beschrijving van het ontwerp en de vervaardiging, met inbegrip van een lijst van de in het speelgoed gebruikte bestanddelen en materialen, alsook de veiligheidsinformatiebladen van de gebruikte chemische stoffen, die door de leveranciers van die stoffen moeten worden verstrekt (*Bill of Substances (BOS)* en *Bill of Materials (BOM)*);
- de EG-verklaring van overeenstemming;
- testverslagen en een beschrijving van de middelen waarmee de fabrikant de overeenstemming van de productie met de geharmoniseerde normen waarborgt.

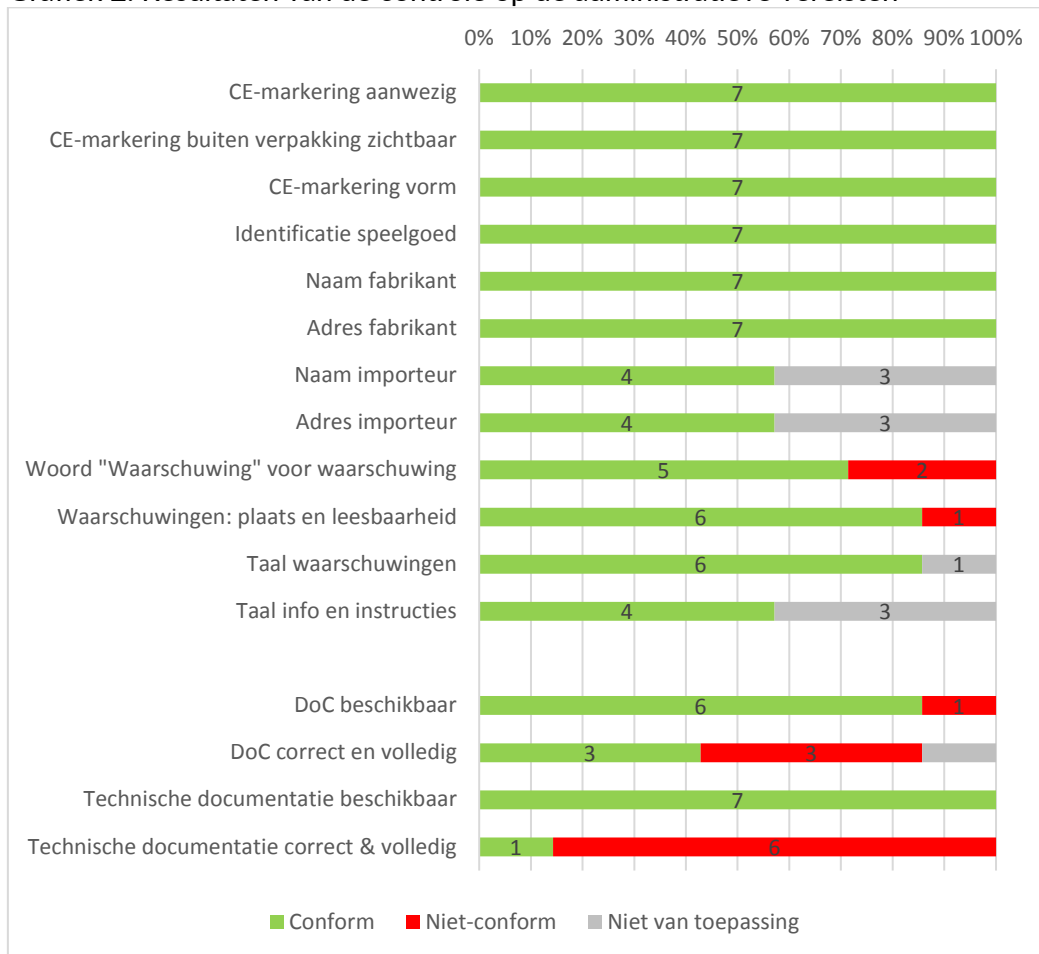
Alle 6 niet-conforme producten vertoonden administratieve tekortkomingen. De meest voorkomende administratieve tekortkomingen waren:

- de technische documentatie (TD) was niet volledig en/of niet correct (6 slijmproducten). De meeste problemen werden vastgesteld bij de BOS/BOM: die documenten waren niet aanwezig of niet te linken aan het product;
- de inhoud van de EG-verklaring van overeenstemming (DoC) was niet beschikbaar (1 slijmproduct) of niet volledig/correct (3 slijmproducten).

Andere administratieve tekortkomingen waren:

- een waarschuwing werd niet voorafgegaan door het woord "Waarschuwing";
- de Franse waarschuwing was een slechte vertaling waardoor ze niet verstaanbaar was.

Grafiek 2. Resultaten van de controle op de administratieve vereisten

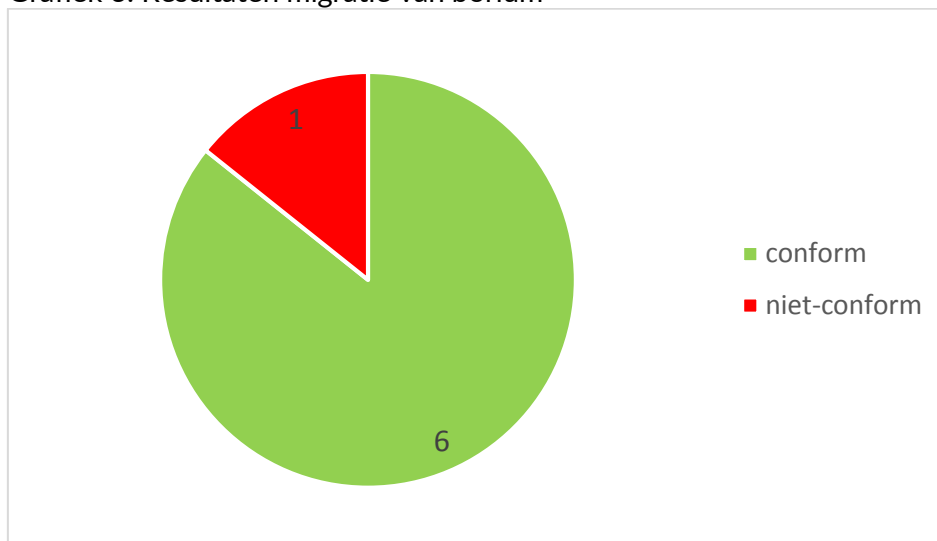

Bron: FOD Economie.

3.2. Controle van de technische veiligheid

Eén product was niet conform omdat de migratielimiet voor borium sterk werd overschreden. Het betrof een plasticine-achtig product van categorie I waarvan de gemeten migratie van borium bijna een drievoud van de opgelegde limiet bedroeg.

Grafiek 3. Resultaten migratie van borium

Bron: FOD Economie.

3.3. Correctieve maatregelen

Op basis van de non-conformiteit en dus van gevaren die de speelgoedartikelen vertoonden, maakte de FOD Economie een risicoanalyse. Het resultaat van die analyse deelt de producten op in vijf risiconiveaus. Op basis daarvan vraagt de FOD Economie maatregelen:

- **Conform:** geen enkele maatregel indien het product beantwoordt aan de geteste vereisten.
- **Laag risico:** de fabrikant of importeur krijgt een waarschuwing om zijn producten voortaan in overeenstemming met de reglementering te brengen.
- **Middelhoog risico:** de fabrikant of importeur mag zijn voorraad niet meer verkopen of moet zijn producten aanpassen.
- **Hoog risico:** de fabrikant of importeur mag zijn voorraad niet meer verkopen en moet de producten uit de handel nemen of aanpassen.
- **Ernstig risico:** de fabrikant of importeur moet het product uit de handel nemen en het terugroepen door de consument op een gepaste manier te waarschuwen.

Voor het product waarvoor de migratie van borium bijna 3 keer hoger was dan de limiet, werd een het product van de markt gehaald en teruggeroepen tot bij de consumenten. De FOD Economie maakte hiervoor een RAPEX-notificatie².

Tabel 1: Slijmproduct met ernstig risico waarvoor een Rapex-notificatie werd gemaakt

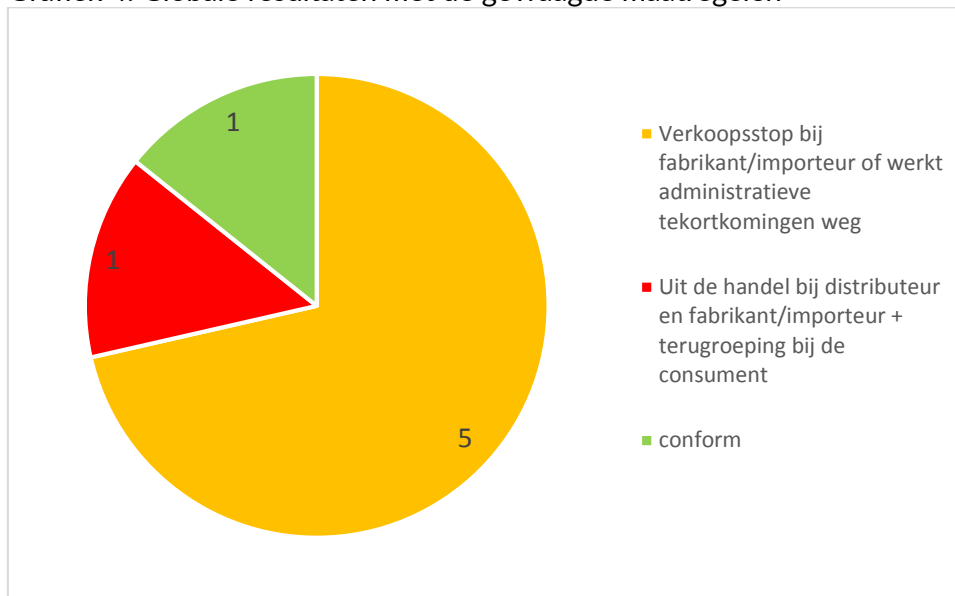
Referentie	Foto
Bouncing Putty Zeeman Rapex: A12/00141/20 Referentie: C50092 A64057 071900 EAN Code: 2099902640573	 <p data-bbox="805 1245 1038 1267">Bron: FOD Economie.</p>

Voor 5 slijmproducten werden de fabrikanten/importeurs gevraagd om de slijmproducten niet meer te verkopen of om de administratieve tekortkomingen (markeringen aanpassen en/of de technische documentatie te vervolledigen/aan te passen) weg te werken. Voor de meeste producten hebben de fabrikanten/importeurs de documenten vervolledigd en/of aangepast en de eventuele andere nodige administratieve aanpassingen uitgevoerd. Voor 1 product heeft de importeur de verkoop ervan gestopt tot de nodige aanpassingen uitgevoerd zijn. De FOD Economie zal de uitvoering van deze correctieve maatregelen verder opvolgen en controleren.

² RAPEX= Rapid Alert System. Het is een Europees alarmsysteem voor snelle uitwisseling van informatie tussen de Europese lidstaten over gevaarlijke producten die een ernstig risico vormen voor de veiligheid van de consumenten, met uitzondering van voedingsmiddelen, farmaceutica en medische hulpmiddelen. Hierdoor wordt gegarandeerd dat alle lidstaten snel op de hoogte worden gebracht van de aanwezigheid van gevaarlijke producten op de Europese markt, zodat de nodige maatregelen genomen kunnen worden.

Grafiek 4. Globale resultaten met de gevraagde maatregelen

Bron: FOD Economie.

4. Categorisering van slijmspeelgoed

Van de 7 geteste slijmproducten vielen er 3 onder categorie I, en 4 onder categorie II.

De categorisering van slijm- en plasticine-achtige producten is niet altijd eenvoudig omdat er een grijze zone bestaat waarin het niet duidelijk is onder welke categorie de slijmproducten vallen. Er bestaan echter zeer beperkte informatie en richtsnoeren over hoe de juiste categorie bepaald kan worden. Een mogelijke criterium is de mate waarin het slijmproduct na een bepaalde tijd (bijv. 5 minuten) zijn vorm behoudt.

Na analyse van de viscositeit en dichtheid van alle 199 geteste slijmproducten, kon het laboratorium geen correlatie vinden tussen de viscositeit en de manueel bepaalde categorie, noch tussen de viscositeit en de dichtheid van alle slijmproducten.

Het laboratorium kon geen effectieve methode vinden om een onderscheid te maken tussen de categorieën gebaseerd op de viscositeit en de dichtheid. Er moet daarom verder gezocht worden naar een methode om de categorie van een slijmproduct in de toekomst op een meer objectieve en technische manier te bepalen.

5. Besluit

Zes van de 7 gecontroleerde speelgoedartikelen (85,7 %) waren niet conform. Alle niet-conforme producten vertoonden administratieve tekortkomingen. Het leveren van de volledige en correcte technische documentatie en de EG-verklaring van overeenstemming blijft hierbij een probleempunt.

Eén plasticine-product was ook technisch niet conform en vertoonde een ernstig risico omdat de migratie van borium bijna 3 keer hoger was dan de wettelijke limiet. Dit product werd van de markt gehaald en teruggeroepen bij de consumenten. Voor alle 6 niet-conforme producten werden reeds de nodige corrigerende maatregelen genomen door de betreffende marktdeelnemers: de verkoop van het product werd gestopt of de administratieve tekortkomingen werden opgelost.

De uitvoering van alle corrigerende maatregelen die aan de marktdeelnemers werden gevraagd, worden verder gecontroleerd.

Het laboratorium kon geen effectieve methode vinden om een onderscheid te maken tussen de categorieën I (droog, bros, poederachtig of flexibel speelgoedmateriaal) en categorie II (vloeibaar of kleverig speelgoedmateriaal) gebaseerd op de viscositeit en de dichtheid van slijmproducten. Er moet daarom verder gezocht worden naar een methode om de categorie van een slijmproduct in de toekomst op een meer objectieve en technische manier te bepalen.